

Zachodniopomorski Wojewódzki
Konservator Zabytków
70-502 Szczecin, ul. Wały Chrobrego 4
tel. 91 433 70 68/82, 91 488 18 04

Szczecin, dnia 04 sierpnia 2016 r.

DZ.5130.17.2016.IW

Nr rejestru zabytków A-1575

URZĄD MIASTA KOŁOBRZEGU
WYDZIAŁ ORGANIZACJI
BIURO OBSŁUGI KLIENTA

Za zwrotnym potwierdzeniem odbioru

2016-08-10

DECYZJA nr 1090/2016

Ilość zał. 1 podpis *brany* w sprawie wpisania zabytku nieruchomego do rejestru zabytków

dek. dB
11 SIE. 2016

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt. 1 lit. c, e; art. 9 ust. 1 oraz art. 89 pkt. 2 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r., poz. 1456, z 2015 r. poz. 397, 774) oraz art. 104 Kpa, w wyniku postępowania administracyjnego przeprowadzonego na wniosek Prezydenta Miasta Kołobrzeg:

Zachodniopomorski Wojewódzki Konservator Zabytków w Szczecinie
o r z e k a

wpisać do rejestru zabytków województwa zachodniopomorskiego
pod numerem rejestru **A - 1575**

następujący zabytek nieruchomy: **wodociągowa wieża ciśnień
położona przy ul. Budowlanej
w mieście Kołobrzeg, gmina miasto Kołobrzeg**

w granicach :
po obrysie zewnętrznych murów obwodowych
nieruchomości gruntowej oznaczonej jako:
**działka nr 206/4
obręb ewidencyjny 0012 miasta Kołobrzeg**
zgodnie z mapą w skali 1:500, stanowiącą integralny
załącznik do niniejszej decyzji

(Granice wpisu do rejestru zabytków wodociągowej wieży ciśnień wkreślono czerwoną linią na załączonej mapie w skali 1:500)

Uzasadnienie:

Postępowanie administracyjne w sprawie wpisania do rejestru zabytków wodociągowej wieży ciśnień, położonej na działce nr 206/4 obręb ewidencyjny 0012 Kołobrzeg w mieście Kołobrzeg, zostało wszczęte na wniosek Prezydenta Miasta Kołobrzeg z dnia 31 marca 2016 r. Dnia 14 kwietnia 2016 r. ZWKZ w Szczecinie wniósł o uzupełnienie wniosku o aktualny wypis z rejestru gruntów oraz mapę ewidencyjną. Prezydent Miasta Kołobrzeg pismem z dnia 13 maja 2016 r. przesłał do WUOZ w Szczecinie oryginał wypisu z rejestru gruntów oraz oryginał mapy ewidencyjnej. Następnie w dniu 7 lipca 2016 r. zostały przeprowadzone oględziny z udziałem zainteresowanych stron. W wyniku wizji lokalnej oraz na podstawie zgromadzonych materiałów dowodowych (m.in. materiałów źródłowych: karta ewidencyjna zabytków architektury i budownictwa dla wodociągowej wieży ciśnień autorstwa pana Stanisława Januszewskiego z 2008 roku; strona internetowa (<http://mwik.kolobrzeg.pl>))

Zachodniopomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Szczecinie ustalił co następuje:

System drewnianego wodociągu w Kołobrzegu istniał już od wieku XIII. W 1884 roku zbudowano nowoczesną sieć wodociągową. Wodę ujmowano z rzeki Parsęty oraz z ujęcia wód powierzchniowych na obrzeżach miasta. Z początkiem XX w. rozpoczęto poszukiwania nowego źródła zaopatrywania wodociągu w wodę. W wyniku badań, w rejonie wsi Rościęcino, zlokalizowano nowe ujęcie wód głębinowych, oddane do eksploatacji w 1906 roku. Jednocześnie powstał zakład uzdatniania wód, złożony ze stacji pomp oraz filtrów powolnych usytuowanych w dwóch budynkach. W tym samym roku w centrum wsi zbudowano wieżę ciśnień, pełniącą rolę zbiornika dystrybucyjnego wody. W czasie walk o Kołobrzeg stanowiła główny zbiornik wody pitnej dla obrońców miasta i osób cywilnych. W kolejnych latach sieć wodociągową i instalacje pomp kilkakrotnie rozbudowywano i modernizowano, w wyniku czego miasto pozyskało 3 magistrale wodociągowe. Po pracach remontowych wieżę ciśnień wyłączono na ok. 10 lat z eksploatacji. W 1980 roku wieżę ponownie włączono do użytkowania jako zbiornik wyrównawczy ciśnienia w sieci miejskiej. W latach 90-tych XX w. przyziemie wieży zaadaptowano na potrzeby kwaciarni. Obecnie w wieży funkcjonuje browar restauracyjny.

Wodociągowa wieża ciśnień, zbudowana w 1906 roku, zlokalizowana jest w centrum miasta Kołobrzeg przy ul. Budowlanej. Usytuowana jest pośrodku prostokątnej działki, ogrodzonej metalowym płotem.

Wieża murowana z cegły ceramicznej, założona została na planie koła o średnicy zewnętrznej 15,5 m. Budowla trzykondygnacyjna złożona z przyziemia, trzonu oraz części podziornikowej. Trzon wieży oparty jest na cokole wykonanym z kamienia polnego, zwieńczonym ceglany, schodkowym gzymsem.

Elewacja wieży w części przyziemnej z rzędem podwójnych, prostokątnych okien. Nadproża otworów okiennych, zamknięte łukiem odcinkowym, wsparte zostały na ceglanych węgarkach. Okna przeszklone, podzielone stalowymi krzyżowymi szczeblinami na pola o różnych wymiarach. Kondygnacja przyziemia zwieńczona została ceglany, schodkowym gzymsem.

Na górnym obwodzie trzonu wieży wprowadzono sześć kolumn podwójnych, prostokątnych okien o zróżnicowanych wymiarach. Dolna para okien osadzona w otworach okiennych zamkniętych łukiem odcinkowym, pozostałe otwory okienne wąskie, zakończone trójkątnie. Okna przeszklone, podzielone stalowymi szczeblinami na prostokątne pola o zróżnicowanych wymiarach. Wyżej znajduje się rząd sześciu okrągłych okienek o

promieniowym podziale. Kondygnację wieńczy dekoracyjny poziomy pas ślepych arkadek, wysuniętych przed lico trzonu, stanowiący jednocześnie niewielkie nadwieszenie dla części zbiornikowej wieży.

Elewacja kondygnacji zbiornikowej podzielona została lizenami na pionowe pola, pomiędzy którymi usytuowane otwory okienne zamknięte ostrołukowo. W otworach umieszczono biforia zamknięte trójkątnie, przeszklone, z podziałami na pola o różnych wymiarach. Ponad nimi znajdują się dekoracyjne rozety. Głowica zakończona jest gzymsem wieńczącym. Dach wieży w konstrukcji stalowej, pokryty blachą stalową.

Główne wejście usytuowane jest w najniższej kondygnacji od strony południowo-wschodniej. Poprzedza je portyk nawiązujący stylem do form gotyku, zwieńczony trójkątnym szczytem z okrągłą blendą pośrodku i po bokach ujęty uskokowymi przyporami. Otwór drzwiowy przesklepiony płaskim łukiem. Drzwi wejściowe dwuskrzydłowe, drewniane, w górnej części z przeszklonymi polami.

Wnętrze jednoprzestrzenne, wewnątrz którego wprowadzono ślimakowe schody, poprowadzone aż do kondygnacji podzbiornikowej. Schody złożone są z balustrady oraz stalowych stopni opartych na centralnej, stalowej kolumnie. Dodatkowo wspierane są czterema rurociągami prowadzonymi od kanału w przyziemiu do zbiornika wieżowego wody. Drzwi wewnętrzne drewniane. Najniższa kondygnacja, przyziemie, została wtórnie podzielona żelbetowym stropem na dwie części, gdzie górna kondygnacja utrzymała charakter jednoprzestrzennego wnętrza, z kolei dolną rozczłonkowano na kilka pomieszczeń. Na wtórną kondygnację prowadzą żelbetowe schody z metalową balustradą. Zbiornik wodny stalowy, nitowany, oparty na granitowym pierścieniu, na którym umocowano stalowy pierścień podtrzymujący krawędź zbiornika. Pojemność zbiornika wynosi ok 500 metrów sześciennych. Dookoła zbiornika wprowadzono stalowy ażurowy pomost, na który prowadzą schody. Nad zbiornikiem wodnym kolejny pomost stalowy z drabiną prowadzącą do wyjścia na dach. Konstrukcja dachu stalowa z krokwiami połączonymi trzema poziomymi pierścieniami, wzmocniona krzyżującymi się płaskownikami.

Wodociągowa wieża ciśnieniowa z uwagi na interesujący przykład architektury przemysłowej jaką jest wieża typu kolumny dwumodułowej w Polsce - w pełni zasługuje na objęcie ochroną konserwatorską. Ochronie konserwatorskiej winna podlegać bryła budynku, kompozycja elewacji z bogatym detalem architektonicznym, konstrukcja dachu, zachowany oryginalny zbiornik wodny.

Przedstawione wyżej wartości historyczne, estetyczne, architektoniczne i techniczne oraz funkcjonalne jednoznacznie wskazują, że przedmiotowy obiekt jest zabytkiem w myśl art. 3 pkt. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i wyczerpuje dyspozycje art. 6 ust. 1 pkt. 1 lit. c, e; art. 9 ust. 1 pow. ustawy – co stanowi pełną podstawę do dokonania wpisu do rejestru zabytków przedmiotowego obiektu.

Pouczenie:

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom na podstawie art.127 § 1 i art.129 § 1 i 2 Kpa - odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa) w terminie 14 dni od daty jej doręczenia, za moim pośrednictwem.

Zachodniopomorski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
Ewa Stanecka
Ewa Stanecka

Załącznik :

- Opieczętowna mapa ewidencyjna w skali 1: 500

Otrzymują:

- ①. Prezydent miasta Kołobrzeg, ul. Ratuszowa 13, 78-100 Kołobrzeg
2. Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o., ul. Artyleryjska 2, 78-100 Kołobrzeg
3. a/a

Do wiadomości:

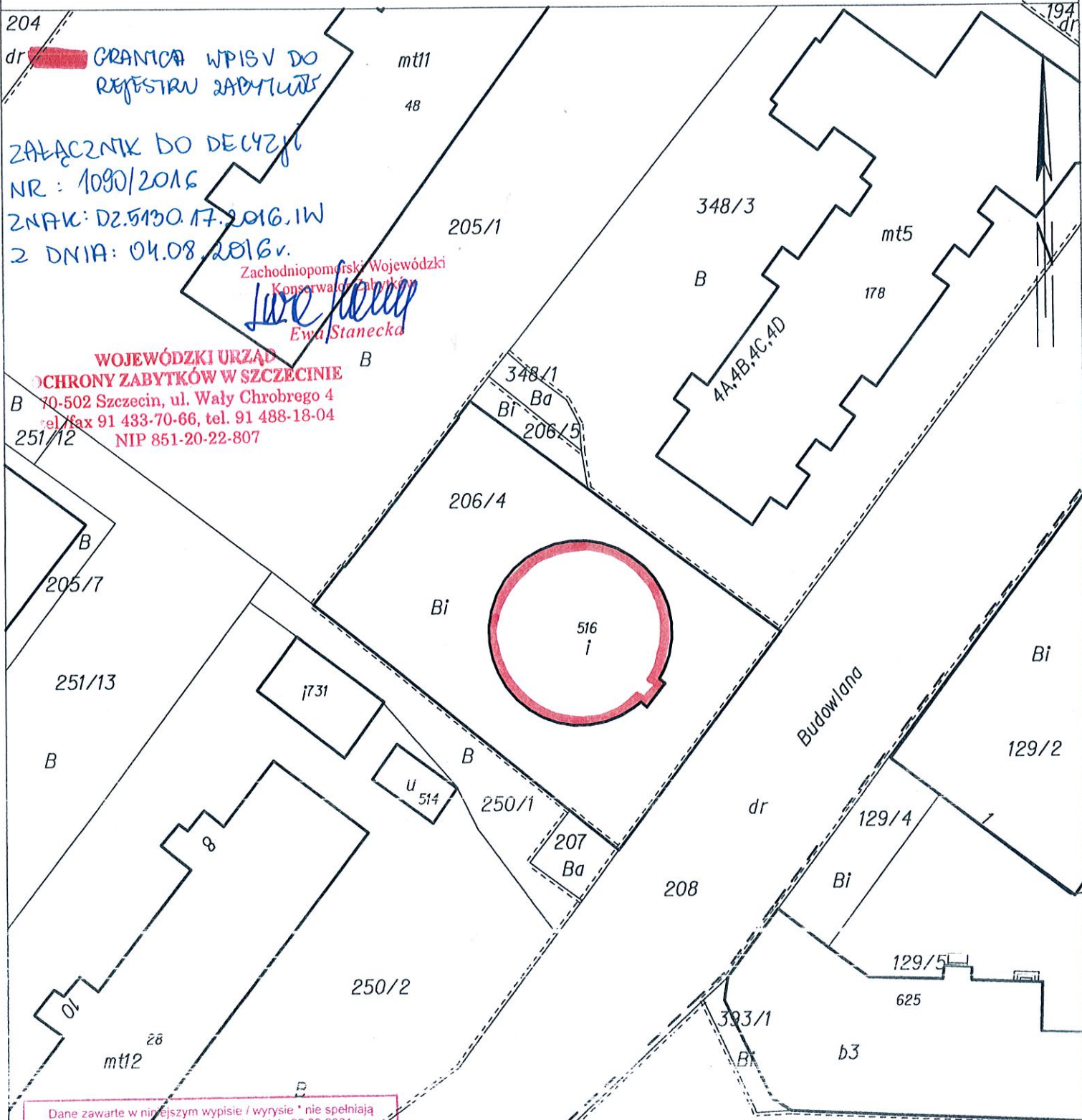
4. Miejski Konserwator Zabytków w Kołobrzegu, Urząd Miasta, Plac Ratuszowy 13, 78-100 Kołobrzeg
5. WUOZ w Szczecinie, Delegatura w Koszalinie, ul. Andersa 34, 75-626 Koszalin
6. Biuro Rady Miasta, Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych, ul. Ratuszowa 13, 78-100 Kołobrzeg
7. UM Kołobrzeg, Wydział Urbanistyki i Architektury, ul. Ratuszowa 13, 78-100 Kołobrzeg
8. Sąd Rejonowy w Kołobrzegu, V Wydział Ksiąg Wieczystych, ul. Katedralna 13, 78-100 Kołobrzeg
9. Narodowy Instytut Dziedzictwa, ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa

STAROSTWO POWIATOWE
w KOŁOBRZEGU
Wydział Geodezji i Gospodarki
Nieruchomościami
ul. Gryfitów 4-6, tel./fax 094 353 01 60
78-100 KOŁOBRZEG (9)

WYRYS Z MAPY EWIDENCYJNEJ

SKALA 1:500

obr. 12 0012: dz. 206/4

204
dr [redacted] GRANICA WPISU DO REJESTRU ZABYTKÓW

Załącznik do decyzji
NR: 1090/2016
ZNAK: DZ.5130.17.2016.IW
z dnia: 04.08.2016r.

Zachodniopomorski Wojewódzki
Konservator Zabytków
Ewa Stanecka

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW W SZCZECINIE
70-502 Szczecin, ul. Wały Chrobrego 4
tel./fax 91 433-70-66, tel. 91 488-18-04
NIP 851-20-22-807

Dane zawarte w niniejszym wypisie / wyrysie * nie spełniają wszystkich wymagań rozporządzenia z dnia 29.03.2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. z 2001 r. Nr 387 poz. 454 z późn. zm.) lub obowiązujących standardów technicznych. Na podstawie § 86, ust. 2 w/w przepisu - modyfikacja danych ewidencyjnych mająca na celu doprowadzenie do zgodności z wymaganiami rozporządzenia i obowiązującymi standardami technicznymi może nastąpić na wniosek i koszt zainteresowanych

obr.13

Kołobrzeg, dn. 2016-05-11
Sprzedaż(wa) wydruk: Henryka Tomasz

Z up. STAROSTY
Henryka Tomasz
INSPEKTOR